

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra psychologie

Teze bakalářská práce

Podoba integrace vietnamské komunity v Berouně

Kateřina Svobodová

© 2015 ČZU v Praze

Souhrn

Bakalářská práce „*Podoba integrace vietnamské komunity v Berouně*“ se zabývá tématem začlenění vietnamské minority do majoritní společnosti. Dělí se na dvě základní části, kterými jsou teoretická a praktická část. Teoretická část poskytuje informace pro lepší přehlednost a orientaci v daném tématu. Vysvětluje pojmy migrace, integrace, identita, etnicita a další pojmy s touto tematikou spojené, které se podílí na komplexnějším pochopení daného tématu. Dále okrajově uvádí historické souvislosti příchodu Vietnamců do ČR a zmiňuje některé z organizací, které pomáhají integraci cizinců do majoritní společnosti.

V praktické části je použita kvalitativní metoda polostrukturovaných rozhovorů a odpovědi jsou rozděleny a porovnávány v daných tematických okruzích, jako jsou důvody příchodu do ČR, vztah k ČR, zkušenosti s úřady, vztah k vietnamské komunitě v ČR, diskriminace a problémy se začleněním a kultura a tradice.

Summary

Bachelor thesis “The form of integration of the Vietnamese community in Beroun” deals with the integration of Vietnamese minority into mainstream society. The thesis is divided into two basic parts, the theoretical and the practical part. The theoretical part focuses on important information for better clarity and orientation in the text. It explains the concepts of migration, integration, identity, ethnicity and other terms associated with the topic, which are included because of complex understanding. There is also mentioned the historical context of the arrival of the Vietnamese in the Czech Republic and organizations assisting with the integration of foreigners in this thesis.

A qualitative method of semi-structured interview was used in the practical part. The responses are divided and compared in certain topics such as the reasons for coming to the Czech Republic, attitude to the Czech Republic, experience with office clerks, relationships in the Vietnamese community in the CR, discrimination and problems with integration and also the culture and the traditions.

Klíčová slova: integrace, minorita, majorita, identita, vietnamská komunita, Česká republika, Beroun

Keywords: integration, minority, majority, identity, Vietnamese community, Czech republic, Beroun

Cíl a metodika

Cílem bakalářské práce je popsat postavení vietnamské minority v Berouně, zjistit hlavní překážky jejich integrace do majoritní společnosti, prozkoumat roli státu při integraci minorit do většinové společnosti a ukázat na základě jakých atributů si vietnamská minorita v Berouně udržuje svou původní identitu a jaké je její postavení ve společnosti. K tomuto účelu byla formulována hlavní a vedlejší výzkumná otázka.

HVO: „*Jaké je postavení vietnamské komunity v Berouně?*“

VVO: „*Jak probíhá integrace vietnamské komunity v Berouně?*“

Teoretická část práce je založena na studiu sekundárních zdrojů dat (odborné literatury, článků a statistických šetření, dokumentárního filmu a internetových zdrojů) a zabývá se pojmy, které jsou následně využity v části praktické. Empirická část je provedena prostřednictvím polostrukturovaných rozhovorů, které jsou vedeny samostatně s jednotlivými respondenty. Informátoři byli vybíráni ze dvou kategorií vietnamského obyvatelstva v Berouně. První kategorii představují lidé narození ve Vietnamu, kteří se přestěhovali do ČR a zde nyní žijí, druhou skupinu informátorů tvoří lidé, kteří se narodili na území ČR, ale mají oba rodiče vietnamského původu. Rozhovory byly vedeny s respondenty ve věkovém rozhraní 16 až 65 let, byly zaznamenávány na diktafon a následně zpracovávány. Získání respondentů proběhlo na základě doporučení známých, kteří se s Vietnamci znali a navštívením jednotlivých obchodů, ve kterých respondenti pracují nebo je vlastní. Rozhovory probíhaly během měsíce prosince 2014 a ledna 2015 v Berouně. Jazykem pro komunikaci byla čeština, a to přes menší či větší jazykové bariéry. Praktická část je rozdělena do několika tematických podkapitol a uvádí výpovědi respondentů a jejich bezprostřední reakce na danou otázku.

Shrnutí výsledků

Z výzkumu této bakalářské práce vyplývá, že Vietnamci, kteří se do České republiky přistěhovali, se stále cítí být více Vietnamci než Čechy a tvrdí, že tomu tak zůstane. Oproti tomu respondenti již narození v ČR, i přes vietnamský vzhled a své vietnamské předky, se považují za Čechy. Hlavní roli v určení své národní identity sehraává prostředí, ve kterém vyrůstají a lidé, kterými se obklopují. Na mladé informátory působí jak vietnamský vliv ze strany rodiny, se kterou zde žijí a který je poměrně přísný, tak i vliv majoritní společnosti, se kterou se setkávají denně ve škole a v běžném životě. Způsob života majoritní společnosti se osloveným informátorům jeví mnohem volnější a svobodnější.

Na rozdíl od svých rodičů nemají problém se včlenit do kolektivu a navázat nová přátelství a známosti. Tuto skutečnost lze považovat za důležitý integrační pokrok.

Přistěhovalí respondenti se shodují na příčině příchodu do České republiky, která spočívá ve vidině zlepšení životní úrovně a opatření lepší budoucnosti pro své potomky. Získání perspektivnější budoucnosti pro své děti byl jedním z hlavních přestěhování z Vietnamu a důvodem, proč většina přistěhovalých informátorů tráví všechn svůj čas ve svých obchodech. Kvůli lepším životním podmínkám kladou starší respondenti i rodiče mladších respondentů důraz na vzdělání, a tím dostávají své děti pod větší tlak, než se klade na české děti. Jejich potomci jim to nemají za zlé, ba naopak si o to více svých rodičů váží a chovají k nim velkou úctu, protože vidí, co vše si pro ně upírají.

S ostatními obyvateli Berouna vietnamského původu se přistěhovalí respondenti nestýkají. Převážně si udržují ve svém okolí jen úzký okruh českých přátel. Rodiny nemají příliš velký zájem o navazování nových kontaktů ve vietnamské komunitě, a pokud ano, jedná se pouze o výjimky.

Největším problémem, který brání plynulé a úspěšné integraci, je jazyková propast trápící většinu respondentů. Český jazyk se učí, ale i přesto je pro ně velmi složité se v něm zdokonalovat.

Dle výzkumu se postavení vietnamské komunity v Berouně se postupně zlepšuje. Přispívá k tomu hlavně mladá generace vietnamského obyvatelstva, která navazuje přátelské vztahy s majoritní společností. Lidé žijící v Berouně si na Vietnamce zvykli a nedávají jim žádným způsobem najevo negativní postoje vůči jejich minoritě.

Sami Vietnamci se snaží včlenit do běžného života města a nijak na sebe neupozorňovat. Jejich integrace spočívá hlavně v každodenním učení a používání českého jazyka, a také každodenní komunikaci s Čechy.

Závěr

Cílem bakalářské práce bylo zjistit jaké je postavení vietnamské komunity v Berouně. Teoretická část se zabývá integrací a jejími procesy, problematikou etnicity a etnického uvědomění stejnosti či jinakosti, migrací a jejími hlavními druhy a nabízí přístup více odborníkům k těmto okruhům. V neposlední řadě se zaměřuje na migranty v ČR (počty, národnostní či etnické složení), na vztah ČR k cizincům, vztahy mezi Vietnamem a ČR, rovněž také na historickým kontextem Vietnamců a České republiky a institucím, které jsou nápomocny menšinám po příchodu do republiky.

V praktické části byl realizován kvalitativní výzkum formou polostrukturovaných rozhovorů s deseti respondenty z řad Vietnamců žijících v Berouně.

Výzkum dokázal rozdílné vnímání ČR a Vietnamu v závislosti na místě narození. Ti, kteří se narodili ve Vietnamu, udržují svoji vietnamskou identitu a někdy by se do Vietnamu chtěli vrátit. Snaží se nevyčnívat z davu více, než je nutné a zbytečně na sebe neupozorňovat. Opakem je mladší generace, narozená již v ČR, která za svůj domov považuje Českou republiku, hovořící plyně a dle svých slov nemá důvod držet se v ústraní.

Významné pro udržení vietnamské identity je rozvíjení vietnamského jazyka u potomků, kteří se v ČR narodili a disponují perfektní češtinou. Rodiče se snaží děti učit vietnamštinu, pokračují ve vietnamských svátcích a tím chtějí docílit toho, aby jejich děti nezapomněly na svoji vietnamskou identitu. Oproti tomu náboženství u dotazovaných nehrálo nijak zásadní roli v udržování své identity. Respondenti byli kromě jedné ženy ateisté, nevyznávající žádné určité náboženství. Samotné chápání víry závisí na výchově v rodině a věku dotazovaných, což je jedním z důvodů, proč každý z nich vnímá víru rozdílně.

Zajímavým poznatkem také byla uzavřenost většiny respondentů ve vztahu k ostatním Vietnamcům. Velká část z nich se nesnaží stýkat s ostatními Vietnamci, kromě své rodiny. V Berouně je velké konkurenční prostředí mezi Vietnamci, kteří vlastní obchody s potravinami nebo smíšeným zbožím.

Z provedeného šetření vyplynul námět pro další výzkum v této problematice, který by se mohl zabývat otázkou, jak je možné přispět k začlenění starší generace Vietnamců do majoritní společnosti.

Základní použitá literatura

BITTNEROVÁ, D., MORAVCOVÁ, M., eds., Etnické komunity – integrace, identita. 2011. 1. vyd., Praha: Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze, ISBN 978 -80-87398-13-5.

BROUČEK, S., Český pohled na Vietnamce: mediální obraz Vietnamu, Vietnamců a vietnamství. 2003. Praha: Etnologický ústav AV ČR, ISBN 80-85010-46-1.

DRBOHLAV, D., Migrace a (i)migranti v Česku: kdo jsme, odkud přicházíme, kam jdeme?. 2010. Praha: Sociologické nakladatelství, 1.vyd., ISBN 978-80-7419-039-1.

ERIKSEN, T. H., Etnicita a nacionalismus, Antropologické aspekty. 2012. Sociologické nakladatelství, 1.vyd., ISBN 978-80-7419-053-7.

RÁKOCZYOVÁ, M., TRBOLA, R., edc, Sociální integrace přistěhovalců v České republice. 2009. Sociologické nakladatelství Slon, ISBN 978-80-7419-023-0.